

Tijdens graafwerkzaamheden ziet een werkploeg onverwacht gekleurde grond en ruiken zij een onaangename geur. De ploeg staakt direct haar werkzaamheden. Nader bodemonderzoek leert dat er sprake is van een gevaarlijke cyanideverontreiniging.

Wat is er gebeurd?

Werknemers ontgraven machinaal de grond. Tijdens het graven treffen zij blauw gekleurde grond aan. Ze komen niet fysiek in contact met deze grond. Verder ruiken ze een zwakke, onaangename geur die doet denken aan amandelen. De werkploeg legt het werk meteen stil en belt de leidinggevende. De leidinggevende van de ploeg neemt vervolgens contact op met het bevoegd gezag (in dit geval de gemeente) en de opdrachtgevers over de bodemverontreiniging. Het bevoegd gezag vermoedt dat het graffiti of een niet-urgente vervuiling is. Ze denkt dat de werkzaamheden vervolgd kunnen worden. Desondanks besluit de aannemer om het werk niet te vervolgen en nader onderzoek af te wachten.

Hoe kon dit gebeuren?

Uit de quickscan (ook bekend als het historisch bodemonderzoek in de werkvoorbereiding) kwam geen vervuiling naar voren. Voor zover was na te gaan, hebben op de werklocatie in het verleden geen verdachte activiteiten plaatsgevonden. De herkomst of aanwezigheid van de verontreinigde grond was hierdoor niet verwacht. Er zou 'veilig' gewerkt kunnen worden. Na het stilleggen van de werkzaamheden heeft de leidinggevende een nader bodemonderzoek aangevraagd bij het bevoegd gezag en de opdrachtgevers. Hieruit bleek dat er wel degelijk verontreiniging aanwezig was, namelijk cyanide. Het gevaar bij cyanide is dat door een chemische reactie bij kleine concentraties al vergiftigingssymptomen kunnen optreden. Vermoedelijk betreft het een dump van verontreinigde grond. De werknemers hebben goed gehandeld door het werk stil te leggen!

Figuur 1: blauwe plek zichtbaar na graafwerk

Figuur 2: diverse kleuren in de bodem aangetroffen

Aandachtspunten en maatregelen

De opdrachtgever heeft de plicht om alle informatie met betrekking tot de kwaliteit van de bodem te verstrekken aan haar opdrachtnemer. Dit moet gebeuren voordat de werkzaamheden starten.

Een (historisch) bodemonderzoek is onderdeel van de informatieverstrekking. Helaas blijkt uit de praktijk dat dit onderzoek niet altijd een compleet of actueel beeld geeft. Let daarom goed op en wees je ervan bewust dat er tijdens graafwerkzaamheden altijd verontreinigde grond aanwezig kan zijn. Ook als dit niet uit de verstrekte informatie blijkt.

Tijdens je werkzaamheden kun je vervuilde grond zien, ruiken en/of voelen. Belangrijke aandachtspunten zijn:

- Puin in de grond. Wees extra alert op stukken van een golfplaat of een cementleiding. Hier kan asbest inzitten.
- Een rare geur, bijvoorbeeld de geur van olie, benzine, teer of amandel. Je krijgt erdoor prikkelijke ogen, een gevoelige huid of wordt duizelig.
- Een vreemde vloeistof of afwijkende, ongebruikelijke kleuren in of op het grondwater, zoals blauw, paars of groen.

Als jij denkt dat je met vervuilde grond te maken hebt, stop dan altijd de werkzaamheden! En neem contact op met jouw leidinggevende.

Reflectie- en discussievragen

- Hou jij rekening met eventuele verontreinigingen in de bodem voordat je begint te graven? Zo ja; welke voorzorgsmaatregelen neem je?
- Ben jij wel eens in aanraking gekomen met vervuilde grond? Zo ja; wat heb je toen gedaan?

Vragen over deze flyer of incidenten die plaatsvinden bij het werken aan energienetten? Mail: werkgroep@incidenten.net